

Tema 35: Molitva u kršćanskom životu

Naša molitva uključuje svaki aspekt našeg života. Katekizam razlikuje usmenu molitvu, razmatranje i unutarnju molitvu. Sva tri imaju zajedničku temeljnu značajku: sabranost srca. Molitva nije stvar izbora u duhovnom životu, već prije ključna potreba.

5.01.2024.

Članak poslušajte [ovdje](#).

Što je molitva?

Sveti Ivan Damaščanin definira molitvu kao „uzdizanje uma i srca Bogu ili traženje dobrih stvari od Boga“ (De fide orthodoxa, III, 24), dok je sveti Ivan Klimak smatra „intimnim razgovorom i sjedinjenjem s Bogom“ (Scala paradisi, 28). Sveta Terezija od Djeteta Isusa definira molitvu kao „težnju srca, jednostavan pogled usmjeren prema nebu, vapaj priznanja i ljubavi, koji obuhvaća i kušnju i radost“ (Autobiografski rukopis C, 25).

Kao i u svakom razgovoru o ljubavi, molitvene teme su brojne i raznolike, ali treba istaknuti nekoliko posebno važnih.

Molitva prošnje

Sveto pismo sadrži mnoge reference na molitvu prošnje. Sam Isus je pribjegao tome i poučio nas je

važnosti jednostavne molitve pune povjerenja. Kršćanska tradicija ponavlja Kristov poziv da se moli Boga za pomoć na mnogo različitih načina: moljenje oprosta, moljenje za vlastito spasenje i za spasenje drugih, moljenje za Crkvu, apostolat i potrebe svih vrsta.

Zamolbena molitva dio je univerzalnog religijskog iskustva čovječanstva. Čak i nejasno prepoznavanje postojanja Boga (ili općenito, vrhovnog bića) dovodi do obraćanja Njemu i traženja njegove zaštite i pomoći. Molitva svakako nije ograničena na prošnju, nego moliti Boga za pomoć je jasno prepoznavanje našeg stanja kao stvorenja i naše apsolutne ovisnosti o Bogu, čija se ljubav prema nama otkriva u punini kroz vjeru (usp. Katekizam 2629-2635).

Zahvaljivanje

Prepoznavanje svih darova koje smo primili i, kroz njih, Božjeg milosrđa i velikodušnosti, potiče nas da okrenemo svoja srca Bogu u zahvalnosti. Cijelo Sveto pismo i povijest duhovnosti prožeti su stavom zahvaljivanja.

U svjetlu vjere shvaćamo da je sve što nam se događa dio Božjeg plana ljubavi i da sve radi na dobro onih koji Boga ljube (usp. Rim 8,28).

„Nauči se više puta na dan uzdići svoje srce k Bogu u znak zahvale. - Jer ti daje ovo i ono. - Jer su te drugi prezreli. - Jer nemaš ono što trebaš, ili jer to imaš. Jer je učinio tako lijepom svoju Majku, koja je također tvoja Majka. - Jer je stvorio sunce, i mjesec, i ovu životinju, i onu biljku. - Jer je učinio onoga čovjeka tako rječitim, a tebe je učinio suhoparnim... Zahvali mu na svemu, jer sve je dobro.“ (Put, 268).

Klanjanje i slavljenje

Bitan dio molitve je prepoznavanje i naviještanje Božje veličine, punine njegova bića, njegove beskrajne dobrote i ljubavi. Razmatranje ljepote i neizmjernosti svemira potiče nas da ga hvalimo, kao što vidimo u mnogim biblijskim tekstovima (usp., na primjer, Ps 19; Sir 42,15-25; Dn 3,32-90), i u tradicionalnim kršćanskim molitvama. Slavljenje mogu potaknuti i velika i divna djela koja Bog čini u povijesti spasenja, kao što pokazuje Magnificat (Lk 1,46-55) i u Pavlovim hvalospjevima (na primjer, Ef 1,3-14).); ili mali pa i najsitniji detalji u kojima se očituje Božja ljubav.

U svakom slučaju, ono što karakterizira slavljenje jest to da usmjerava našu pozornost izravno na samoga Boga, kakav On jest u sebi, u svojoj neograničenoj i beskrajnoj savršenosti. „Pohvala je oblik molitve koja najneposrednije

priznaje Boga Bogom. Ona ga slavi radi njega samoga, i povrh svega što čini, slavi ga jer ON JEST.“

(Katekizam 2639). Stoga je usko povezana s klanjanjem, s duboko proživljenom spoznajom malenosti svega stvorenog u usporedbi sa Stvoriteljem, i, kao posljedica toga, s poniznošću, s prihvaćanjem naše osobne malenosti pred Onim koji nas beskrajno nadilazi. I zadivljeni smo činjenicom da se ovaj naš Bog, kojemu anđeli i cijeli svemir iskazuju počast, udostojio ne samo obratiti svoj pogled na čovječanstvo, već i prebivati u nama, i štoviše, utjeloviti se.

Klanjanje, slavljenje, molba i zahvaljivanje temeljne su postavke na kojima se temelji svaki dijalog između čovjeka i Boga. Kakav god bio konkretan sadržaj naše molitve, svatko tko moli uvijek to čini, izričito ili prešutno, klanjajući se, slaveći, preklinjući ili zahvaljujući Bogu,

kojega štujemo, ljubimo i vjerujemo mu. Istodobno vrijedi ponoviti da specifični sadržaj molitve može znatno varirati. Naša molitva ponekad može uključivati razmatranje odlomaka iz Svetog pisma, ili dublje ulaženje u neku kršćansku istinu, ili ponovno proživljavanje Kristova života, ili približavanje našoj Gospi... Ili može uključivati počinjanje od događaja u vlastitom životu kako bismo s Bogom podijelili svoje radosti i brige, svoje nade i probleme; ili tražiti njegovu podršku i utjehu; ili ispitati u Božjoj prisutnosti naše vlastito ponašanje i donijeti odluke i zaključke; ili jednostavno razgovarati o događajima dana s nekim za koga znamo da nas voli.

„Pisao si mi: 'Moliti znači govoriti s Bogom. Ali o čemu govoriti?' – O čemu? O njemu, o sebi: o radostima, žalostima, uspjesima, neuspjesima, plemenitim ambicijama, dnevnim

brigama... o slabostima! Govori mu o svojoj zahvalnosti i prošnji, o Ljubavi i zadovoljštini. U dvije riječi: spoznavati njega i spoznavati sebe: 'postići intimnost'.“ (Put, 91). Na ovaj ili onaj način, molitva će uvijek biti intimni i sinovski susret s Bogom, koji će poticati našu svijest o Božjoj blizini i voditi do življenja svakog dana u Božjoj prisutnosti.

Načini ili oblici molitve

S obzirom na načine ili oblike molitve, duhovni pisci obično prave razlike između: usmene molitve i misaone molitve; javne i privatne molitve; pretežno intelektualne ili introspektivne molitve i afektivne molitve; vođene i spontane molitve, itd. Ponekad ovi pisci pokušavaju ocrtati stupnjevanje intenziteta u molitvi, razlikujući misaonu molitvu, afektivnu molitvu, molitvu smirenosti, molitvu razmatranja, molitvu sjedinjenja....

Katekizam razlikuje usmenu molitvu, razmatranje i unutarnju. Sve tri „imaju jednu zajedničku oznaku: sabranost srca. Ta budnost, da se čuva Riječ i da se ostane u Božjoj prisutnosti daje tim trima izrazima da budu iznimni trenuci molitvenog života” (Katekizam 2699). Katekizam pojašnjava da upotreba ove terminologije nije namijenjena odnositi se na tri razine u molitvenom životu, već prije na dva načina molitve, usmenu molitvu i razmatranje, predstavljajući obje kao prikladne da dovedu do unutarnje molitve, vrhunca molitvenog iskustva. U našoj raspravi u nastavku slijedit ćemo ovaj pristup.

Usmena molitva

„Usmena molitva bitan je element kršćanskog života. Svoje učenike, privučene tihom molitvom njihova Učitelja, Isus podučava usmenoj molitvi, Očenaš. Ne samo da je naglas

molio liturgijske molitve sinagoge, nego je, kako pokazuju Evandjelja, podigao svoj glas da izrazi svoju osobnu molitvu, od blagoslova kojim kliče Ocu, do tjeskobe u Gestemanskom vrtu” (Katekizam 2701). Usmenu molitvu mogli bismo definirati kao molitvu koja se služi ustaljenim riječima, bilo kratkim formulama (težnjama), riječima preuzetima iz Svetoga pisma ili molitvama iz tradicionalne duhovnosti (Veni Sancte Spiritus, Salve, Memorare...).

Važno je naglasiti da usmena molitva nije samo stvar riječi, već prije svega razuma i srca. Ako te pobožnosti nema, ako nema svijesti o tome Kome se u molitvi obraća i za što se moli, onda se, kako to slikovito kaže sveta Terezija od Isusa, ne može ispravno govoriti o molitvi „makar ne znam koliko micao usnama“ (Put, 85).

Usmena molitva igra odlučujuću ulogu u poučavanju ljudi kako moliti, osobito kada tek počinju razgovarati s Bogom. Učeći znak križa i usmenu molitvu, djeca – a često i odrasli – čine prve korake u praktičnom življenju vjere, a time i u svom molitvenom životu. Međutim, uloga i važnost usmene molitve nije ograničena samo na početak dijaloga s Bogom, već je namijenjena da prati svaku fazu našeg duhovnog razvoja.

Razmatranje (meditacija)

Meditacija znači korištenje našeg uma za razmatranje stvarnosti sa željom da je dublje spoznamo i razumijemo. Za kršćanina, meditacija (koja se često naziva „misaona molitva“) uključuje usmjeravanje naših misli na Boga kako se objavio tijekom povijesti Izraela, konačno i potpuno u Kristu. A onda, uz svjetlo koje primamo od Boga, okrenuti se vlastitom životu

kako bismo ga ocijenili i prilagodili otajstvu života, zajedništva i ljubavi za koje nam je Bog otvorio oči.

Razmatranje se može razviti spontano, u trenucima tišine tijekom ili nakon liturgijskog slavlja ili nakon čitanja nekog biblijskog teksta ili odlomka nekog duhovnog pisca. U drugim prilikama može se ograničiti na vrijeme posebno posvećeno tome. U svakom slučaju, očito je da, osobito na početku, ali ne samo tada, zahtijeva trud, želju da produbimo spoznaju o Bogu i zahtjevima njegove volje, te ustrajemo u odlučnosti da se istinski poboljšamo u našem kršćanskom životu. Stoga se može reći da je „razmatranje u prvom redu traženje“ (Katekizam 2705), iako valja naglasiti da se ne radi o traženju nečega nego Nekoga. Cilj kršćanskog razmatranja nije samo, ili prvenstveno, nešto razumjeti (u krajnjoj analizi, shvatiti Božje načine djelovanja i očitovanja),

nego približiti mu se, poistovjetiti se s njegovom voljom i biti u jedinstvu s Njim.

Unutarnja ili kontemplativna molitva

Kako raste nečije iskustvo kršćanskog života, a s njime i molitveni život, nastaje postojanije, osobnije i intimnije zajedništvo između vjernika i Boga. Molitva na ovoj razini je ono što Katekizam naziva „unutarnjom“ molitvom. Utemeljen na živom osjećaju Božje blizine pune ljubavi, ovaj oblik molitve nadilazi formalne riječi i koncepte i vodi do istinskog življenja u intimnom zajedništvu s Njim.

„Što je unutarnja molitva?“ pita Katekizam na početku dijela koji se bavi unutarnjom molitvom. I odgovara riječima preuzetima od svete Terezije od Isusa: to je jednostavno „blisko dijeljenje među prijateljima; to često znači odvojiti

vrijeme da budemo sami s Njim za koga znamo da nas voli“ (Život, 8, 5). „Unutarnja molitva traži onoga ‘koga ljubi duša moja’ (Pjesma 1,7). To je Isus i u njemu Otac. Tražimo ga, jer željeti ga uvijek je početak ljubavi i tražimo ga u onoj čistoj vjeri zbog koje smo rođeni od njega i živimo u njemu. (Katekizam 2709).

„Unutarnja molitva je molitva Božjeg djeteta, grješnika kojemu je oprošteno i koji pristaje prihvatiti ljubav kojom je ljubljen te joj želi odgovoriti ljubeći još više. No, ujedno zna da je njegova uzvratna ljubav ona koju mu Duh razlijeva u srcu, jer sve je Božja milost. Unutarnja molitva jest smjerno i siromašno predanje u ljubljenju Očevu volju u sve dubljem jedinstvu s njegovim ljubljenim Sinom.“ (Katekizam 2712).

Ovaj oblik molitve može se dogoditi u određenim trenucima posvećenim molitvi ili u bilo kojem drugom

trenutku. Ukratko, molitva je određena da obuhvati cjelokupnu ljudsku osobu – intelekt, volju i osjećaje – te da dopre do središta srca i promijeni njegova raspoloženja, oblikujući cijelo biće kršćanina, čineći svakog drugim Kristom (usp. Gal 2,20).

Izrazom „kontemplativci usred svijeta“ sveti Josemaría sažeo je jednu od bitnih značajki duha Opusa Dei: inzistiranje da obični kršćani, pozvani tražiti svetost usred svijeta, mogu dosegnuti puninu kontemplacije, a da ne moraju ostaviti po strani svoje svjetovno stanje. Sveti Josemaría je poučavao da su obični kršćani pozvani biti kontemplativni upravo u svom svakodnevnom životu i kroz njega, budući da kontemplacija nije ograničena na određene trenutke tijekom dana (vrijeme posvećeno izričito osobnoj i liturgijskoj molitvi, sudjelovanje u svetoj misi itd.), nego

može obuhvatiti cijeli dan, sve dok ne postane stalna molitva, gdje duša „osjeća i zna da je pod Božjim pogledom punim ljubavi, cijeli dan“ (Priatelji Božji, 307). Stoga je rekao: „Želio bih da se, u našoj današnjoj meditaciji odlučimo, jednom i za svagda, da moramo težiti tome da postanemo kontemplativne duše, na ulici, usred našeg rada, održavanjem stalnog razgovora s našim Bogom i ne prekidati ga nikad tokom dana. Ako želimo zaista biti odani sljedbenici našega Gospodina, ovo je jedini način.“ (Priatelji Božji, 238).

Uvjeti i karakteristike molitve

Važan uvjet za pravu molitvu je sabranost. Izraz „sabranost“ označava radnju kojom volja, snagom svoje sposobnosti kontrole svih tendencija ljudske prirode, pokušava ublažiti svoju sklonost raspršenosti, njegujući unutarnji mir i spokoj. Tijekom trenutaka

posvećenih posebno molitvi, ovaj stav ostavljanja po strani drugih zadataka i pokušaja izbjegavanja smetnji je bitan, ali nipošto nije ograničen na te trenutke. Umjesto toga, trebalo bi se proširiti na druge trenutke nečijeg dana sve dok sabranost ne postane navika, ispunjavajući srce duhom vjere i ljubavi koji nas vodi da težimo obavljanju svih naših aktivnosti, implicitno ili eksplicitno, u odnosu na Boga, čak i kada smo angažirani u poslu koji zahtijeva svu našu pažnju.

Drugi uvjet za molitvu je povjerenje. Bez punog povjerenja u Boga i njegovu ljubav prema nama molitva je nemoguća, barem iskrena molitva koja može nadvladati kušnje i poteškoće. Ne radi se samo o povjerenju da će određena molba biti uslišana, nego o sigurnosti da nas Onaj s kim razgovaramo voli i razumije te da mu možemo bez

rezerve otvoriti svoje srce (usp. Katekizam 2734-2741).

Ponekad je molitva spontani dijalog iz dubine duše koji donosi radost i utjehu. Međutim, ponekad - možda i češće - zahtijeva odlučnost i ustrajnost. Tada se može uvući osjećaj obeshrabrenja koji može dovesti do pomisli da nema smisla provoditi vrijeme razgovarajući s Bogom (usp. Katekizam 2728).

Trenuci poput ovih jasno pokazuju važnost još jednog uvjeta za molitvu: ustrajnost. Cilj molitve nije dobivanje naklonosti ili utjehe, nego zajedništvo s Bogom, odakle i važnost ustrajnosti u molitvi, koja je uvijek – ispunjena razumnim osjećajima ili ne – živi susret s Bogom (usp. Katekizam 2742-2745). , 2746-2751).

Temeljna značajka svake kršćanske molitve je njezin trojstveni karakter. Duh Sveti ulijeva vjeru, nadu i ljubav

u naša srca i vodi nas Kristu, utjelovljenom Sinu Božjemu, u čijem čovještvu vidimo božanstvo njegove Osobe. Idući tim putem dolazimo do Boga Oca i do sve više povjerljivog odnosa s Njim. Kršćanska tradicija također preporučuje odlazak zagovoru anđela i svetaca, a posebno Mariji Majci Božjoj.

Stoga je kršćanska molitva izrazito sinovska molitva. To je molitva sinova ili kćeri koji se – bilo radosni ili patni, radeći ili odmarajući – obraćaju svome Ocu s jednostavnošću i iskrenošću i stavljaju u njegove ruke sve svoje brige, nalazeći ondje dobrodošlicu i ljubav koja svemu daje smisao.

Potreba za molitvom

U svjetlu onoga što smo vidjeli, jasno je da molitva nije nešto što se bira za duhovni život, nego životna potreba, kao što uči Katekizam Katoličke Crkve (br. 2744): „Moliti je životna

potreba. Suprotan dokaz nije manje uvjerljiv: ako se ne prepustimo vodstvu Duha, padamo u ropstvo grijeha. Kako Duh Sveti može biti naš život ako je naše srce daleko od njega?“

Stoga Katekizam Katoličke Crkve koristi izraz „sveopći poziv na molitvu“ za podnaslov prvog poglavlja četvrtog dijela Katekizma (onog posvećenog molitvi): Objava molitve. Sveopći poziv na molitvu. Iako ovaj izraz još nije vrlo uobičajen, usko je povezan s drugim poznatijim izrazom: „Sveopći poziv na svetost u Crkvi“, naslov petog poglavlja dogmatske konstitucije *Lumen gentium* Drugoga vatikanskog sabora. Tako se čini da je Katekizam Katoličke Crkve, podsjećajući na nauk posljednjeg Ekumenskog sabora, želio istaknuti potrebu molitve za postizanje kršćanske svetosti.

Sveci su uvijek inzistirali na potrebi molitve za duhovni život i napredak u njemu. Na primjer, Sveta Terezija od Isusa je napisala: „Prije kratkog vremena mi je jedna vrlo učena osoba rekla da su duše bez molitve poput ljudi čija su tijela ili udovi paralizirani: posjeduju stopala i ruke, ali ih ne mogu kontrolirati“ (Unutarnji dvorac , 1, 6). I sveti Franjo Saleški propovijedao je u propovijedi: „Samo životinje ne mole; stoga im nalikuju oni koji ne mole“ (Cjelokupna djela, sv. 9). Sveti Josemaría Escrivá je pak rekao: „Svet bez molitve?...- Ne vjerujem u tu svetost” (Put, 107).

Osnovna bibliografija

Katekizam Katoličke Crkve,
2558-2758.

Preporučena literatura

Kongregacija za nauk vjere,
Kršćanska meditacija. Pismo
„Orationis Formas“. 15. listopada
1989.,

Kateheza pape Benedikta XVI. o
molitvi (opće audijencije srijedom od
svibnja 2011. do listopada 2012.).

Kateheza pape Franje o molitvi (opće
audijencije srijedom od svibnja 2020.
do lipnja 2021.).

Sveti Josemaria, „Krist pobjeđuje
kroz poniznost,“ „Euharistija,
otajstvo vjere i ljubavi,“ „Uzašašće
našega Gospodina,“ „Velika
nepoznanica“, „Isusu preko Marije,“
u Krist prolazi, 12- 21, 83-94, 117-126,
127-138 i 139-149.

„Upoznavanje Boga“, „Život molitve“,
„Prema svetosti,“ u Božji prijatelji,
142-153, 238-257, 294-316.

Javier Echevarria, Putevi do Boga,
pogl. 8, “Stazama molitve”, Scepter.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/tema-35-molitva-u-
krscanskom-zivotu/](https://opusdei.org/hr-hr/article/tema-35-molitva-u-krscanskom-zivotu/) (30.03.2025.)